

1. Obiekt: Remiza Straży Pożarnej

2. Czas powstania

3. Miejscowość

860/1

STRAŻNICA

1909

OLSZTYN

11. Widok ogólny od pld., neg. 1300/639/3; widok od ptn., neg. 1300/683/5; orientacja

4. Adres

Al. Niepodległości 16
10-041 Olsztyn

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo warmińsko-mazurskie

gmina/powiat Olsztyn/Olsztyn

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Alleustein (do 1945 roku)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo olsztyńskie

powiat Olsztyn

8. Właściciel i jego adres
Komenda Wojewódzka Państwowej
Straży Pożarnej
10-041 Olsztyn
Al. Niepodległości 16

9. Użytkownik i jego adres
Komenda Wojewódzka Państwowej
Straży Pożarnej
10-041 Olsztyn
Al. Niepodległości 16

10. Rejestr zabytków

Nr 1746 data 13. 10. 1889

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Budynek strażnicy wzniesiono w 1909 roku, według projektu olsztyńskiego radcy budowlanego, architekta Boldta.

Stanowił on jedną z komunalnych inwestycji związanych z utworzeniem rejencji olsztyńskiej w 1905 roku.

Poprzedni budynek przy Rybnym Targu nie odpowiadał już potrzebom szybko rozwijającego się miasta.

Rada miejska podjęła decyzję o wzniesieniu nowoczesnej na owe czasy remizy na Dolnym Przedmieściu, przy ówczesnej Hohensteinstrasse.

Budynek otrzymał historyzujące elewacje, z przewagą form nawiązujących do tradycji architektury późnogotyckiej i renesansu północnego (dekoracyjne szczyty). Budynek do dziś utrzymał bez większych zmian plan, bryłę i elewacje, częściowo wyposażenie wnętrz oraz tradycyjny program użytkowy.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja: Budynek usytuowany jest na działce zajmowanej przez Wojewódzką Komendę Zawodowej Straży Pożarnej, przy Al. Niepodległości, osią podłużną do niej. Od północnego zachodu zwarty jest z budynkiem garaży.

Materiał i konstrukcja: Fundamenty, mury nośne, ścianki działowe murowane z cegły pełnej, ceramicznej, na zaprawie cementowo-wapiennej. Stropy, schody, słupy w wozowni betonowe, cokół z ciosów granitowych. Konstrukcja dachu drewniana, płatwiowo kleszczowa, pokrycie dachu dachówką ceramiczną, holenderką na deskowaniu. Ściany z zewnątrz i wewnątrz tynkowane, malowane farbami elewacyjnymi, wewnątrz emulsyjnymi, klejowymi i olejnymi. Posadzki lastrykowe, podłogi, stolarka okienna - drewniane. Bramy i drzwi drewniane, płycinowe, barierki, okucia i kraty stalowe, opierzenia, obróbki dekarские, rynny i rury spustowe z blachy ocynkowanej.

Rzut: Budynek posadowiony na planie wydłużonego prostokąta na osi północny zachód - południowy wschód, z pięciobocznym niewielkim ryzalitem na elewacji południowo wschodniej.

Bryła: Budynek podpiwniczony, złożony z trzykondygnacyjnego korpusu przekrytego wielopłociowym dachem i pięciokondygnacyjnej, czworobocznej wieży w narożniku zachodnim, przekrytej dachem dwuspadowym.

Elewacje: W przyziemiu elewacji (oprócz południowo zachodniej) cokół z granitowych ciosów, w narożnikach schodkowo podwyższony. Wyżej elewacje gładko tynkowane, malowane farbą w kolorze piaskowym. Elewacja północno wschodnia siedmioosiowa, w przyziemiu cztery zamknięte łukiem pełnym dwuskrzydłowe bramy wozowni z przeszkłonymi nadświetlami o drobnych podziałach. Okna drugiej i trzeciej kondygnacji prostokątne o zróżnicowanej wielkości. Elewacja zwieńczona dwoma szczytami, ukształtowanymi na kompozycyjnym schemacie trójkąta, o esownicowych, falistych spływach. W wierzchołkach szczytów po trzy małe, prostokątne okienka. W połaci dachu, między szczytami powiekowa lukarna. Na osi szczytu północno zachodniego, na wysokości drugiej i trzeciej kondygnacji prostokątny wykusz zakończony półkolistą archiwoltą. Między kondygnacją pierwszą a drugą w narożniku północnym i na wysokości pierwszej kondygnacji w części północno wschodniej elewacji płaskorzeźbione reliefy o tematyce strażackiej z lat 50-tych XX wieku. Elewacja południowo zachodnia ośmioosiowa, część południowo wschodnia analogiczna do elewacji północno wschodniej, część północno zachodnią stanowi dwuosiowa elewacja wieży, zwieńczona spływowym szczykiem z okrągłym okulesem na osi. Pierwsza brama od południowego wschodu zasłonięta parterowym budynkiem garaży. Elewacja północno zachodnia pięcioosiowa, zakończona dwoma trójkątnymi szczytami o falistych spływach: niższym północno wschodnim i wyższym, wieńczącym wieżę. Otwory okienne prostokątne, o zróżnicowanej wielkości, w szczycie eliptyczny okulus. Szczyt optycznie podzielony na trzy kondygnacje masywnymi, profilowanymi gzymsami, z uskokami. Podziały pionowe rzędem różnej wysokości pilastrów. W dolnej części między dwoma pilastrami zakończonymi wspornikami, w prostokątnej wnęce eliptyczne okno. Elewacja południowo wschodnia sześćoosiowa, w przyziemiu cokół z granitowych ciosów. Okna pierwszej kondygnacji prostokątne, o zróżnicowanej wielkości. Na osi środkowej pięcioboczny ryzalit z prostokątnymi drzwiami w przyziemiu, zakończony wykuszem zwieńczonym szczytem o falistych spływach. Na trzech kondygnacjach prostokątne okna o drobnych podziałach.

Wnętrze: Część środkową parteru zajmuje dawna wozownia - jednoprzestrzenna sala o płaskim stropie wspartym na rzędzie prostokątnych betonowych filarów. Na kondygnacje prowadzą dwubiegowe schody usytuowane w dwóch klatkach schodowych, na przeciwległych końcach budynku. Na dwóch kondygnacjach o układzie dwutraktowym znajdują się biura Komendy Wojewódzkiej i Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej oraz Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Olsztyna.

Wyposażenie: W budynku utrzymane schody z oryginalnymi, stalowymi barierkami i drewniane, płycinowe drzwi na drugiej kondygnacji z secesyjnymi motywami reliefów w nadprożach (gabinet komendanta).

Instalacje: Elektryczna, wodnokanalizacyjna, c.o., telekomunikacyjna, alarmowa, przeciwpożarowa, odgromowa i inne.

14. Kubatura około 5 500 m ³	15. Powierzchnia użytkowa około 940 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne Strażnica	17. Użytkowanie obecne Komenda Wojewódzka i Miejska Państwowej Straży Pożarnej
18. Prace budowlane i konserwatorskie W 1990 roku odnowione zostały elewacje, uzupełniono ubytki tynku, ściany pomalowano farbami elewacyjnymi. W 1999 roku przeprowadzono modernizację wnętrz trzeciej kondygnacji. Wymieniono tynki, instalację elektryczną, wykładziny podłogowe, wmontowano nowe drzwi. Pomieszczenia drugiej kondygnacji wymalowano, odrestaurowano zachowane drzwi drewniane.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Ogólny stan techniczny budynku dobry. Fundamenty, mury nośne, stropy, konstrukcja więźby dachowej w dobrym stanie technicznym. Pokrycie dachu, elewacje, bez ubytków, kompletne. Wyposażenia technicznego o wartości zabytkowej brak. Instalacje sprawne, użytkowane.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Budynek strażnicy, największy obiekt zespołu zabytkowej remizy strażackiej utrzymał plan, bryłę i elewacje w stanie zbliżonym do pierwotnego, z czasu budowy. Zachowane częściowo wyposażenie wnętrz z około 1910 roku i oryginalna bryła z historyzującym detalem architektonicznym decydują o jego znacznej wartości historycznej i architektonicznej. Budynek kwalifikuje się do objęcia ochroną prawną przez wpis do rejestru zabytków. Utrzymać plan, bryłę i elewacje, projekty modernizacji konsultować z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Dokumentacja techniczna w archiwum Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie.

22. Bibliografia

- Wakar A., Olsztyn. Dzieje miasta, Olsztyn 1997,
- Celina Grzybowska, Małgorzata Strzyżewska, Katalog wystawy Olsztyn 1900-2000, w Muzeum Warmii i Mazur, Olsztyn, październik 2000,
- S. Piechocki, Dzieje olsztyńskich ulic, Olsztyn 1998.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- Fotografie archiwalne w zbiorach Muzeum Warmii i Mazur.

24. Uwagi różne

Patrz: karta ewidencyjna "remiza strażacka - zespół", wykonana w BSiDZT Stanisław Januszewski w listopadzie 2000 roku.

25. Opracował: © Program komputerowy karty - Word for Windows - BSiDZT S. Januszewski

tekst Stanisław Jabłoński 30 października 2000 roku.

plany, rysunki mgr inż. arch. Anna Broniewska, październik 2000 roku

zdjęcia fotogr. Stanisław Jabłoński, Krzysztof Madziara, październik 2000 roku

miejsce przechowywania negatywów © BSiDZT S. Januszewski

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Nr 1/3 - dokumentacja fotograficzna

Nr 4 - dokumentacja rysunkowa

1. Miejscowość

OLSZTYN

2. Obiekt: Remiza Straży Pożarnej

STRAŻNICA

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Dokumentacja fotograficzna. Verte!

1. Widok od zach., neg. 1300/638/4

2. Elewacja płn. zach., neg. 1300/661/1

3. Elewacja płd. wsch., neg. 1300/639/1

Wkładkę założył: Stanisław Jabłoński 30 października 2000 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSiDZT S. Januszewski

- . Elewacja pld. zach., neg. 1300/637/6
- . Elewacja pln. wsch., neg. 1300/683/4
- . Wieża, widok od pld., neg. 1300/750/5

1. Miejscowość

OLSZTYN

2. Obiekt: Remiza Straży Pożarnej

STRAŻNICA

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Dokumentacja fotograficzna. Verte!

1. Elewacja pld. zach., brama, neg. 1300/750/6

2. Elewacja płn. zach., okna klatki schodowej, neg. 1300/750/4

3. Wieża, szczyt płn. zach., neg. 1300/750/3

Wkładkę założył: Stanisław Jabłoński 30 października 2000 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSiDZT S. Januszewski

. Elewacja pld. zach., brama wozowni, neg. 1300/638/1

. Brama wozowni, fragment, neg. 1300/750/1

. Elewacja pld. wsch., drzwi, neg. 1300/683/3

1. Miejscowość

OLSZTYN

2. Obiekt: Remiza Straży Pożarnej

STRAŻNICA

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Dokumentacja fotograficzna. Verte!

2. Bariierka, detal, neg. 1300/682/3

3. Gabinet komendanta, drzwi, neg. 1300/682/4

Wkładkę założył: Stanisław Jabłoński 30 października 2000 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSiDZT S. Januszewski

- . Relief nadproża, neg. 1300/681/6
- . Dawna wozownia (garaż), neg. 1300/682/5

1. Miejscowość

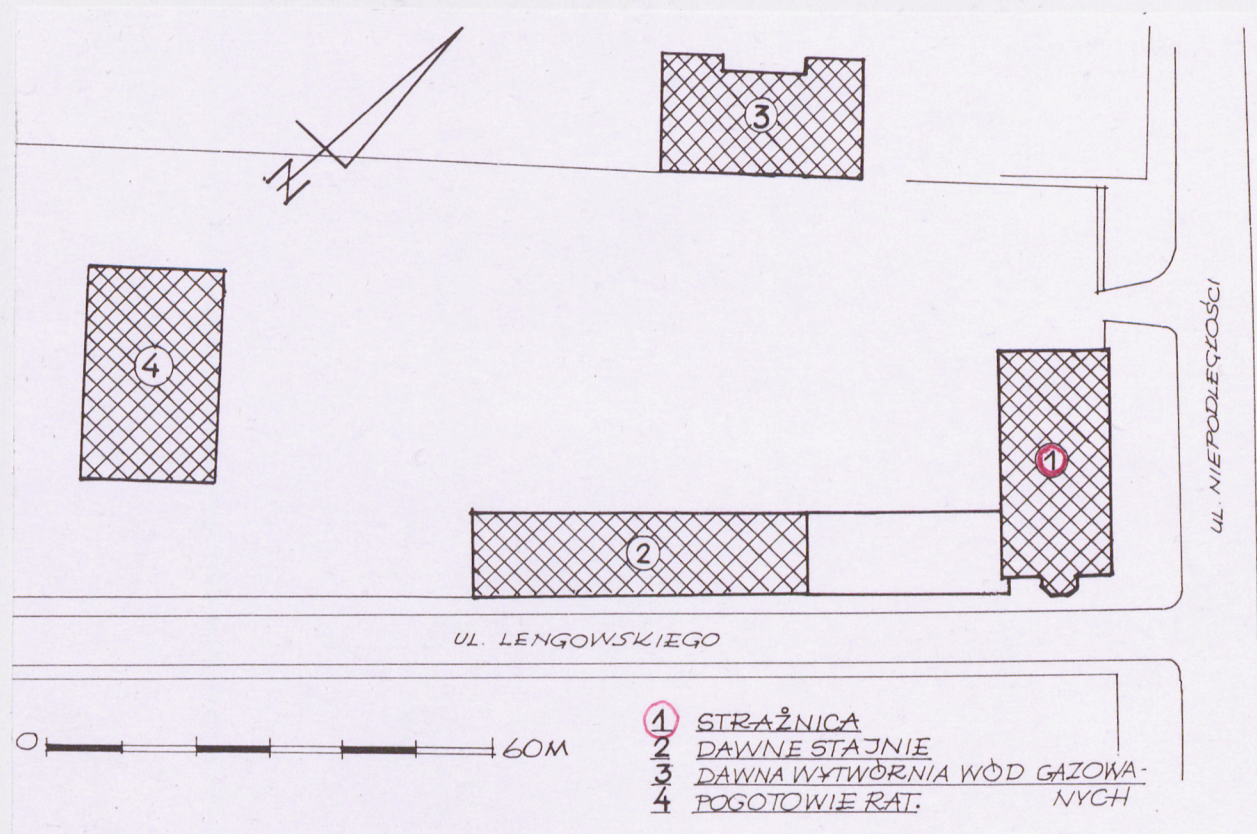
OLSZTYN

2. Obiekt: Remiza Straży Pożarnej

STRAŻNICA

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Sytuacja, rzut przyziemia, VERTE !

Wkładkę założył: Stanisław Jabłoński 30 października 2000 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSiDZT S. Januszewski

